

Bildande av fågelskyddsområdet Skåarnja inom delar av fastigheter Blåsjöfjäll 1:1 och Orrnäsfjäll 1:1, Strömsunds kommun

Uppgifter om fågelskyddsområdet

Namn:	Skåarnja
Kommun:	Strömsund
Län:	Jämtland
Lägesbeskrivning:	I norra delen av länet, längs Vildmarksvägen cirka en mil norr om Ankarvattnet.
Fastigheter:	Delar av Blåsjöfjäll 1:1, Orrnäsfjäll 1:1,
Markägare:	Statens Fastighetsverk
Areal:	11 043 hektar
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Jämtlands län

Beslut

Med stöd av 7 kap. 12§ miljöbalken (SFS 1998:808), beslutar Länsstyrelsen att följande föreskrifter skall gälla till skydd för fåglar och fåglars häckning i det område som markerats i karta, bilaga 1. Beslutet gäller till och med 10 juli 2020.

Syftet är att värna fågellivet och för att skydda hotade fjällfåglars häckningsområde, deras ägg och bon under häckningsperioden.

Fågelskyddsområdet omfattar båda sidor om Vildmarksvägen från norska gränsen i väster till ungefär två kilometer öster om vägen, området har sin södra gräns strax norr om Gaustafallet och sträcker sig i norr ända fram till länsgränsen mot Västerbotten.

Fågelskyddsområdets namn skall vara **Skåarnja fågelskyddsområde.**

Föreskrifter

Inom området råder förbud att under perioden 10 juni till och med 10 juli:

1. färdas eller uppehålla sig med undantag för:
 - a. vägbanan (Vildmarksvägen), samt iordningsställda parkerings-, rast- och informationsplatser invid väg,
 - b. markerad led österut från Hamptjärn markerad i karta, bilaga 1,
 - c. markerad led från Vildmarksvägen längs Jetnamälven till norska gränsen markerad i karta, bilaga 1,
 - d. markerad led till sjön övre Raavrenjaevrie markerad i karta, bilaga 1. Innehavare av giltigt fiskekort får nyttja leden, samt beträda isen på sjön i samband med fiske.

Föreskrifterna ska inte utgöra något hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437), framföra motordrivet fordon vid renskötsel enligt undantag i terrängkörningsförfordningen (1978:594) eller vid skyddsjakt på rovdjur enligt jaktförfordningen (1987:905).

Föreskrifterna gäller inte statlig tjänsteman i tjänsteutövning och inte heller personal som på Länsstyrelsens uppdrag övervakar området.

Föreskrifterna ska inte utgöra något hinder för väghållare att beträda hela vägområdet i samband med drift och underhåll av vägen.

Utan hinder från föreskrifterna kan Länsstyrelsen ge tillstånd för fågelinventeringar eller annan liknande undersökning.

Utan hinder från föreskrifterna kan Länsstyrelsen ge företag och organisationer tillstånd för färdledarledda friluftaktiviteter.

Bakgrund

2012 fattade Länsstyrelsen i Jämtland beslut om interimistiskt förbud inom ett område som ungefär motsvarar det som idag är naturreservatet Skåarnja. Detta beslut togs efter underrättelse från Rikskriminalpolisen om att det i området pågått en systematisk ägg- och boplundring av åtminstone 28 olika fågelarters bon. Denna verksamhet ska ha förekommit under många års tid, varför Länsstyrelsen fattade beslutet om tillträdesförbud. Dessutom prioriterades och förstärktes tillsynen i området under häckningstid under denna period. Beslutet gällde i tre år med start 2012 och förlängdes sedan två gånger med ett år i taget. Länsstyrelsen påbörjade i samband med beslutet om interimistiskt förbud ett arbete med att bilda ett naturreservat i området. Naturreservatet skulle innefatta ett årligt beträdnadsförbud. Beträdnadsförbudet togs senare bort ur reservatsförslaget då Länsstyrelsen gjorde bedömningen att ett separat beslut om fågelskyddsområde med årligt beträdnadsförbud ger bättre möjligheter att följa upp och eventuellt anpassa områdets utformning. Beslut om naturreservatet Skåarnja togs 2017, men något fågelskyddsområde hann inte bildas detta år.

Det aktuella beslutet om fågelskyddsområde ska till att börja med gälla en treårsperiod och sedan följas upp och utvärderas innan ett nytt beslut fattas.

Markägare, innehavare av särskild rätt inom området, berörda kommuner, ett flertal berörda myndigheter, intresseorganisationer samt företag verksamma i området gavs möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut om fågelskyddsområde. Flera yttranden inkom och Länsstyrelsen har beaktat alla yttranden i sin bedömning.

Skäl för beslut

Länsstyrelsens bedömning är att områdets faunistiska värden har hög prioritet och att ett beslut om fågelskyddsområde behövs för att värna fågellivet och skydda fjällfåglars häckning inom ett lättillgängligt fjällområde. Länsstyrelsen bedömer att ett beträdnadsförbud är

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Naturvårdsenheten

nödvändigt för att en allmänhet inte ska störa häckande fåglar, för att området inte ska vara lättillgängligt för ägg- och boplundrare, samt för att möjliggöra tillräcklig tillsyn av området. Då området närmast vägbanan oftast är det som först tinar under snösmältningen har många fåglar sin häckning i direkt närhet till vägen, inte sällan redan i dikesrenen. Därför tillåter fågelskyddsområdets föreskrifter inte att området utanför vägbanan beträds, med undantag för väghållaren i samband med underhåll av vägen.

Strömsunds kommun, Vilhelmina kommun och det kommunägda destinationsbolaget Destination South Lapland lyfter i sina yttranden Vildmarksvägens betydelse för turistnäringen i kommunerna och påtalar att det finns en risk för att ett beträdnadsförbud hämmar besöksnäringen. Länsstyrelsen delar kommunernas ståndpunkt att turistnäringen har en mycket stor betydelse för regionen och att Vildmarksvägen ett mycket populärt utflyktsmål. Därför strävar Länsstyrelsen efter att området, i den mån det är förenligt med syftet med skyddet, ska vara tillgängligt för besökare även under perioden med beträdnadsförbud. Länsstyrelsen delar inte uppfattningen om att ett beträdnadsförbud skulle avskräcka från att besöka Vildmarksvägen. Tillträdesförbudet har funnits under fem år tidigare och detta har, såvitt Länsstyrelsen känner till, inte minskat områdets attraktionskraft som besöksmål. Länsstyrelsen har ändrat föreskrifterna något för att bemöta inkomna yttranden. Förutom att färdas på Vildmarksvägen är det också tillåtet att stanna till på parkerings- och informationsplatser invid vägen. Undantagna från beträdnadsförbudet är också vissa vandringsleder. Det är alltså möjligt att på skidor eller till fots ta sig till delar av fjällområdet som inte omfattas av fågelskyddsområdet, samt till Børgefjells nationalpark på den norska sidan. Innehavare av giltigt fiskekort har möjlighet att ta sig till det populära fiskevattnet Övre Raavrenjaevrie via en upplåten led. Så fort snösmältningen tillåter öppnas ett antal iordningsställda rastplatser också för allmänheten att stanna till vid. Företag och organisationer kan söka Länsstyrelsens tillstånd för att utföra färdledarledda friluftsaktiviteter inom området, under förutsättning att hänsyn till fågellivet tas.

Markägaren; Statens Fastighetsverk, anser i sitt yttrande att beträdnadsförbudet går stick i stäv med att området är utpekad som riksintresse för friluftsliv. Länsstyrelsens bedömning är att fågelskyddsområdet förvisso begränsar möjligheterna att nyttja området för friluftsliv under en månad per år, men att områdets värden för friluftslivet i övrigt består. Även under perioden med beträdnadsförbud finns flera möjligheter till naturupplevelser och friluftsaktiviteter.

Jämtlands ornitologiska förening (Jorf) yttrar sig om att en kartläggning av skyddsvärda delområden bör föregå en sådan åtgärd som ett fågelskyddsområde med beträdnadsförbud. Länsstyrelsens bedömning är att utifrån befintligt underlag så krävs ett fågelskyddsområde med nuvarande utformning. Länsstyrelsen tar gärna del av den kartläggning som Jorf ämnar genomföra.

Sametinget påtalar i sitt yttrande att motordrivet fordon vid skyddsjakt på rovdjur inte bör hindras av föreskrifterna. I övrigt har de inget att erinra mot beslutet. Länsstyrelsen har gjort ett tillägg i undantagen från föreskrifterna efter Sametingets yttrande.

Utöver ovan nämnda yttranden har ett flertal privatpersoner inkommit med kommentarer, synpunkter och förslag på beträdnadsförbudet och dess utformning. Länsstyrelsen har beaktat dessa och även tillmötesgått några av de förslag till ändringar som kommit in och som bedöms vara förenliga med fågelskyddsområdets syfte.

Intresseprövning

Föreskrifterna är framtagna för att tillgodose syftet med skyddet och är anpassade till fågelskyddsområdets värden och den hotbild som föreligger. Föreskrifterna är avsedda att begränsa störning på fågellivet under häckningsperiod, samt möjliggöra tillräcklig tillsyn. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Förenlighet med riksintresseområden och översiktsplan

Länsstyrelsen bedömer enligt 5 § förordningen (1998:896) om hushållning med mark och vattenområden m.m. att beslutet om ändrade föreskrifter och utökning av området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i miljöbalkens 3 och 4 kapitel samt att det är förenligt med för området gällande kommunal översiktsplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen bedömer att skäl saknas för att genomföra en särskild konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. De föreslagna föreskrifterna utgörs av bestämmelser som under en kort period begränsar rätten att färdas och vistas i ett område. Föreskrifterna förändrar till viss del förutsättningarna för företag som i sin verksamhet allemansrättsligt nyttjar området, genom att tillstånd från Länsstyrelsen krävs. Konsekvenserna för allmänheten eller i övrigt bedöms sammantaget vara så begränsade att det saknas skäl för att en särskild konsekvensutredning

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos mark- och miljödomstolen, se bilaga 3.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund efter föredragning av naturvårdshandläggare Cecilia Odelberg. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren, biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist, chef för naturskydd och förvaltning Per Sander, samt chefsjurist Jon Paulsson.

Jöran Hägglund
(beslutande)

Cecilia Odelberg
(föredragande)

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Länsstyrelsen
Jämtlands län
Naturvårdsenheten

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta

Information

Enligt 9 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. får Länsstyrelsen meddela dispens från föreskrifter den har meddelat för ett djurskyddsområde om det finns särskilda skäl. En sådan dispens får ges endast om det är förenligt med föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8§ miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att fågelskyddsområdets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar.

Utöver fågelskyddsområdets föreskrifter gäller fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).